Hallintovaliokunnalle
LAUSUNTO

Viitaten 30.11.2015 annettuun lausuntopyyntöön.
Kuulemistilaisuus 8.12.2015 U 21/2015 vp
Suomen Metsästäjäliitto

Lausunto Valtioneuvoston U-kirjelmästä U 21/2015 vp

Suomen Metsästäjäliitto kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä.

Metsästäjäliitto pitää useita valtioneuvoston lausumia oikeansuuntaisina ja toteaa, että valtioneuvoston kirjelmässä on joiltakin osin otettu huomioon liiton esittämiä korjausehdotuksia. Valtioneuvosto ei kuitenkaan ole määritellyt kantaa kaikkiin ongelmallisiin esityksiin, joista monet ovat direktiiviehdotuksissa monitulkintaisia tai epäselviä.

Direktiiviehdotuksissa jää moni asia liian avoimeksi ja tulkinnanvaraiseksi, jolloin esitysten kaikkia vaikutuksia ei voida arvioida. Esimerkiksi esitys liian suuren kapasiteetin omaavien itselataavien aseiden rajoittamisesta ei vastaa kysymykseen, onko tarkoitus kieltää lippaat vai aseet, joihin lipas voidaan kiinnittää. Myös kysymys terveystarkastuksista, aselupien määräaikaisuudesta ja alle 18-vuotiaiden henkilöiden oikeudesta metsästää ja ampua on epäselvä.

Suomen Metsästäjäliitto korostaa, että uusilla toimenpiteillä ei saa vaikeuttaa metsästystä ja erityisesti nuorten henkilöiden mahdollisuutta metsästyksen aloittamiseen. Suomen aselaki on kokonaisuudessaan turvallisuuden näkökulmasta hyvin toimiva eikä kaipaa välittömiä muutoksia.

Liitto pitää valtioneuvoston myönteistä suhtautumista EU:n yhteiseen toimintaan järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi hyvänä. Laittomien aseiden tulo kolmansista maista tulee pystyä estämään. Toimenpiteet on suunnattava laittoman asekaupan kitkemiseksi osana terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden vastaista taistelua. Metsästyksellä, urheiluammunnalla tai reserviläistoiminnalla ei ole yhteyttä terrorismiin. Kaikki toimenpiteet on suunnattava laittomien aseiden vähentämiseen – ei laillisen harrastustoiminnan vaikeuttamiseen.

Liitto jakaa valtioneuvoston kielteisen näkemyksen itselataavien sarjatuliaseiden rajoituksista ja deaktivoitujen sarjatuliaseiden poiskeräämisestä.

Liitto ei voi hyväksyä etäkaupan kieltoa ja yksityishenkilöiden välistä aseiden tai niiden osien myynnin kieltämistä. Liitto hyväksyy yksityisen etämyynnin tekemisen jonkin kauppapaikan kautta, kuitenkin niin, että kilpailu alalla säilyy ja että ylimääräiset maksut eivät muodostu kaupanteon rasitteeksi tai esteeksi.

A-luokan ampuma-aseiden hankkiminen ja hallussapito tulee jatkossa voida mahdollistaa maanpuolustuksellisiin tarkoituksiin, kuten valtioneuvosto toteaa. Turvallisimmin hallussapito tapahtuisi kuitenkin liiton mielestä edelleen siihen luvan saaneiden yksityishenkilöiden toimesta.

Riihimäellä 4.12.2015

Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry

Lauri Kontro
puheenjohtaja

Teemu Simenius
Järjestöpäällikkö

Liite

Muistio direktiiviesityksistä

Ensisijaisesti Metsästäjäliitto katsoo, että asedirektiiviä ei tulisi avata. Turvallisuusuhkiin tulee vastata kansallisella lainsäädännöllä kunkin maan oman tarpeen mukaan. Suomi on luonut ja on edelleen luomassa omista lähtökohdistaan sille sopivaa aselainsäädäntöä. 1.12.2015 astuivat voimaan uudet säilytyssäännökset ja luvanmyöntöä on kiristetty jo aiemmin. Asedirektiivin muutokset lähtevät eri tavoitteista ja pahimmillaan haittaisi sekä kansallisen järjestelmämme toimivuutta että harrastuslajeja.

Asedirektiivillä voidaan vaikuttaa merkittävästi lailliseen toimintaan, mutta se on väärä työkalu terrorismin, kansainvälisen rikollisuuden tai radikalisoitumisen vastustamisessa.

Asedirektiiviesityksistä:

- Sarjatuliaseiden (A-luokka) hankinnan ja hallussapidon kieltäminen yksityisiltä kokonaan:
  Sarjatuliaseita ei käytetä metsästykseen, mutta Metsästäjäliitto katsoo luvallisen keräilyn ja mahdollisten muiden luvallisten hallussapitosyiden olevan tärkeät säilyttää. Metsästäjäliitto ei pidä luvallista toimintaa ongelmallisena ja haluaa kiinnittää huomion nimenomaan luvattomiin aseisiin. Siten tähän A-luokkaan ei tulisi tehdä muutosta, joka on jo valmiiksi erittäin tiukka.

- Rynnäkkökiväärien ja konepistoolien puoliautomaattiversioiden (itselataava kertatuli) siirtäminen direktiivin A-luokkaan, sekä niitä muistuttavat aseet:
  On erittäin hankala luokitella aseita ulkonäkönsä perusteella. Erot ovat häilyviä. Tulkinnat asettavat luvanhakijat ja aseiden valmistajat epämääräisen

byrokratian alle ja tiukimmillaan johtavat myös mm. metsästykseen valmistettujen puoliautomaattiaseiden rajoituksille.

Metsästyksen lisäksi puoliautomaattitoimisia aseita käytetään monissa urheiluammunnan muodoissa sekä maanpuolustustaitojen ylläpitoon tähtäävissä harrasteissa. Koska Suomen puolustus nojaa reserviin, toivomme, ettei Suomi anna mitään sellaisia myönnytyksiä jotka madaltaisivat Suomen puolustuskykyä.

Myöskään puoliautomaattiset aseet eivät ole luvallisina ongelmallisia ja resurssit tulisi suunnata luvattomiin aseisiin kuten edellisessäkin kohdassa.

Nykyisessä muodossa B-luokka (luvanvarainen) on riittävä kaikille puoliautomaattiaseille.

Metsästyksessä puoliautomaattisuus auttaa nopeaan hallittuun toiseen laukaukseen esimerkiksi haavakkotilanteessa. Myös suurpetojen metsästyksessä nopea toinen laukaus on joissain tilanteissa tarpeen jopa metsästäjän oman turvallisuuden kannalta. Metsästyksessä puoliautomaattiaseiden patruunakapasiteetti on rajoitettu kolmeen.

- Aseiden nettikaupan rajoittaminen yksityishenkilöiltä:
  Aseita tulee voida huoltaa ja kuluneita tai rikkoutuneita osia vaihtaa edullisesti ja joustavasti. Myös luvallisia aseita tulee voida myydä kun myyjällä on lupa myydä ja ostajalla lupa ostaa. Vain fyysinen paikallakäynti jää ostotapahtumassa puuttumaan, joka on kaupankäynnin nykyaikaa.

  Aseiden huolto ja uusiminen on osa aseturvallisuutta -aseiden omistajien turvallisuutta.

  Luvallisessa verkko- ja postimyynnissä ei ole ongelmaa, kun tunnistautuminen ja osto-oikeus voidaan todentaa. Postimyynnin kieltäminen poistaisi laillisen myynnin. Kuitenkin erityisesti laiton aseiden osien myyntitapahtuma ja postitus jatkuisi edelleen ja siihen on erittäin vaikea puuttua kieltämällä laillista toimintaa. Tärkeämpää on saada laillinen ja laiton myynti eroteltua toisistaan ja kohdistettua valvontatoimet laittomaan kauppaan.

  Laillinen kauppa voisi toteutua esimerkiksi rekisteröitymällä ostotilanteessa viralliseen kauppapaikkaan. Tällöin kauppias tietäisi henkilön olevan oikea henkilö ja viranomaisille jäisi tieto mitä kukakin on hankkinut. Myös ostaja tietäisi ostavansa laillisesta verkkomyynnistä. Virallisen kauppapaikan ulkopuolella tapahtuva rekisteröimätön myynti olisi siten selvästi laitonta.

- Aseiden deaktivointi:
  Aseiden deaktivoimiselle toivotaan selkeää sääntelyä, joka ottaa huomioon aseen esteettisen ja historiallisen ulkonäön näyttely- ja keräilyesineenä. Suomessa tämän päivän säännöillä deaktivoidun aseen saattaminen takaisin toimintakuntoiseksi vaatii samat taidot, kuin aseen valmistaminen.

- Äänenvaimennin:

Äänenvaimenninta ei tule laskea ehdotuksen mukaisesti aseen osaksi. Ase toimii ilman vaimenninta tai vaimentimen kanssa, joten vaimennin on vain erikseen asennettava lisäosa. Huomioitavaa on, että vaimennin ei poista laukausääntä kovin paljoa. Se leikkaa ampujalle vahingollisimmasta äänipiikistä noin 30% pois. Vaimenninta tulee pitää ennen kaikkea ampujan ja metsästyskoiran kuulonsuojaamisvälineenä sekä yhtenä ratkaisuna ampumaratojen meluongelmiin. Siten vaimentimen käyttöä tulisi ennemminkin edistää.

Jäljelle jäänyt melu on edelleen sen verran kova, että ampumaradoilla vaimentimista huolimatta suositellaan kuulon lisäsuojaamista. Mielikuva vaimentimista on usein rakentunut elokuvamaailman tarjonnasta ja poikkeaa merkittävästi todellisuudesta.
Lisäksi vaimennin estää tai merkittävästi huonontaa sarja- ja puoliautomaattiaseiden toimintaa.

- Merkinnät:
  Merkinnät uusiin aseisiin voidaan toteuttaa valmistajien toimesta kohtuullisesti, mutta jälkikäteen tehty merkintä pilaa aseen pintakäsittelyn altistaen sen ruostumiselle. Siten erityisesti yksityisen maahantuonnin ja jo käytössä olevien aseiden kohdalla tulee voida tehdä poikkeuksia.

- Lääketieteellinen koe
  Direktiivistä tulee poistaa esitys lääketieteellisestä kokeesta. Esitys on epämääräinen eikä sitä ole perusteltu. Asia on läheisyysperiaatteen mukaisesti jokaisen jäsenmaan päätettävä asia.

  Suomessa on ollut psykologinen testi käytössä muutaman vuoden ja se on todettu olevan resursseja haaskaava tuloksiin nähden. Testi ollaan korvaamassa haastattelulla ja taustatiedon entistä laajemmalla tarkistamisella. Kansalaisethan ovat jatkuvan tarkastelun kohteena ja jos käyttäytymisessä havaitaan sanottavaa alkoholin käytön, väkivaltaisuuden tai muun rikollisuuden suhteen, harkitaan aseluvat uudelleen.

- Laittomien sarjatuliaseiden tuhoaminen
  Muilta osin tuhoaminen on hyväksyttävää, mutta mikäli viranomaisen haltuun saadulla aseella on historiallista arvoa, se tulisi toimittaa museoon tai muuhun kokoelmaan.

- 5 vuoden hallussapitoluvat
  On ehdotettu 5 vuoden hallussapitolupia. Tämä kuormittaa lupaviranomaisia samaan aikaan kun ylimääräisestä byrokratiasta pyritään eroon. Aseenomistuksen perusteluita tarkistetaan aina käyttäytymisen perusteella, kuten alkoholinkäytön, väkivaltaisuuden tai muun rikollisuuden tullessa ilmi. Siten aseen omistaja on jatkuvassa tarkkailussa, eikä 5 vuoden määräajalle näin ole perustetta. Aseluvat tulisi myöntää ensisijaisesti toistaiseksi voimassaolevina.

- Rajoitus alle 18 vuotiaiden aseen hankkimiseen ja hallussapitoon

Vaikka Suomessa alle 18 vuotiaiden aseen hankinta on kielletty, sitä ei tule ottaa direktiivin säädeltäväksi vaan jättää kansalliseen päätäntään. Metsästäjäliitto katsoo, että alle 18 vuotiaat metsästäjät ja urheiluampujat tarvitsevat oman, heille sopivan aseen omistuksen huoltajien suostumuksella. Kiellolla aktiivisten metsästäjien ja huippu-urheiluun tähtäävien ampujien kehitys estyy.

Muuta:

Ehdotuksissa on vielä paljon tulkinnanvaraisuutta ja avoimia kohtia, joten niiden vaikutusta ja laajuutta on mahdoton tarkasti arvioida. Lisäksi ehdotuksiin kohdistuu jatkuvasti uusia tavoitteita, kuten käteisen käytön kieltäminen ostettaessa patruunoita ja aseita, patruunoiden parempi jäljitettävyys ja joidenkin kaliipereiden kielto. Näillä kaikilla on suuri merkitys laillisille harrastuksille ja toisaalta liityntä laittomaan toimintaan on olematon.

Metsästäjäliitto toteaa, että aselainsäädännössä on säilytettävä kansallinen liikkumatila ja kansalliset ratkaisut, joilla edistetään kansalaisten mahdollisuuksia eränkäyntiin ja metsästykseen. Euroopan ongelma ovat laittomat aseet, joita viime sotien seurauksena on tullut laajasti pimeille markkinoille. Toimenpiteet on suunniteltava laittomien aseiden määrän vähentämiseen terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjumiseksi. Metsästäjien, urheiluampujien ja reserviläisten aseet ovat laillisia ja rekisteröityjä aseita, joilla ei ole mitään tekemistä terrorismiuhan kanssa.

Riihimäellä 4.12.2015

Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry

Lauri Kontro
puheenjohtaja

Teemu Simenius
Järjestöpäällikkö